

2023 AUGUSZTUS

VÁRFALVA KÖZSÉGI NAPLÓ

Várfalva Község időszakosan megjelenő tájékoztató lapja

ISSN 2602-1846, ISSN-L 2602-1846

Újra Ünnepek. Igaz, hogy nem olyan, amelyre az asszonyok hetekkel azelőtt készülnek a feje tetejére és vissza állítva a házat. És nem is olyan, amely előtt kiszaladják a lelküket az emberek, hogy később megpihenhessenek az alkalom békéjében. Hiába keresed a naptárban a piros betűs ünnepek között, nem fogod megtalálni. Ez más. Egy olyan, amelyre nem kell pucba vágd sem a házad, sem magad. Ehhez csak Te kellesz, hogy Ott legyél, mert Te leszel a házigazda és Te leszel a vendég is. Ez a Te ünneped, ez a Mi ünnepünk.

2023 augusztus 25-én és 26-án várunk szeretettel a X. Várfalva Községi Napokra és Hagymafesztiválra. Találkozzunk a szokásos helyen, a szokásos időben!

Üdvözlettel, Märginean János, polgármester

Tartalom

- A X. Várfalva Községi Napok és Hagymafesztivál Programja
 - Felhívás
 - Jelenlegi pályázatok
 - A tulajdonos kötelességei és az állattartó felelősségvállalása a birtokában lévő állat cselekedeteiért
 - Minden tanév egy új kihívás
 - Az aranyosrákosi csuprostánc
-

Fotó: Zágoni Attila

A X. Várfalva Községi Napok és Hagymafesztivál Programja

Péntek, augusztus 25

- Az 50 éves házassági évfordulót (aranylakodalmat) ünneplő párok köszöntése a polgármesteri hivatalban
- Téglás István élete és munkássága, Aranyosszék falvai az 1900-as években-fényképkiállítás Téglás István gyűjteményéből a várfalvi Pataki András Kultúrotthonban
- Tokos zenekar koncertje a várfalvi Pataki András Kultúrotthonban

Szombat, augusztus 26

- Sportvetélkedők: focibajnokság és bicikliverseny
- Főzőverseny
- Gyermekfoglalkoztató (kézműves tevékenységek, szórakoztató játékok, arcfestés) a Várfalvi Általános Iskola szervezésében

Fotó: Zágoni Attila

- Rajzkiállítás a községi iskolába tanuló, elemis gyerekek munkáiból
- Ijászkodás az Aranyosszéki Hagymányórzó Egyesület szervezésében
- A Kövendi Önkéntes Tűzoltó Egyesület

bemutatója és gyerekekkel közös tevékenységek, versenyek

- Népzene- és néptáncelőadások

Fotó: Zágoni Attila

- Sporttánc bemutató, a Tordai Potaiassa Sporttánc Klub előadásában
- Bűvészműtáványok Maneszes István Levente bűvész által
- Koncertek: Oana Venței, Operettissimo, Crina Prața, Keresztes Ildikó és zenekara
- Tűzijáték

Fotó: Zágoni Attila

Felhívás

• Értesítjük Önöket, hogy községünkben a szemétszállítási feladatokat ellátó vállalattal való szerződés-kötés kötelező jellegű. A 9/2014-es Helyi tanács határozat által elfogadott, majd a 21/2022-es Helyi Tanács Határozat által megváltoztatott és kiegészített *A Várfalva község jó gazdálkodásáról* szóló Rendelet, 7. Cikk, m. alpontjának megfelelően, 1000 és 1200 lejes pénzbírsággal sújtható az, aki ennek a kötelezettségének nem tesz eleget!

• Tájékoztatjuk Önöket, hogy a CityOn Platform használatával már online is kifizethetik a helyi adókat és illetékeket, a következő link

használatával:

<https://moldovenesti.cityon.ro/Imp.../PlataFaraAutenticare>.

Az adófizetők a Polgármesteri Hivatal honlapjáról is elérhetik a CityOn felületet: www.primariamoldovenesti.ro PLĂȚI ONLINE.

A CityOn felület használata lehetőséget biztosít fizetési kötelezettségeik ellenőrzésére, az adók, illetékek, büntetések egyszerű és gyors kiegyenlítésére.

Az alkalmazás ingyenesen elérhető telefonos formátumban a PLAY áruházban.

- Az előző évekhez hasonlóan a községi napok keretén belül újra bicikliversenyt szervezünk. Jelentkezni lehet augusztus 24-ig a Helyi Turisztikai Információs Központban.

- **Szülőfalum** címmel rajzpályázatot hirdetünk a község gyermekei számára. A gyerekek munkáit a községi iskola tanítóinak vagy a Helyi Turisztikai Információs Központ munkatársának lehet leadni augusztus 21-ig.

Jelenlegi pályázatok

- » „*Iskolai testnevelési csarnok építése Várfalván, a 360A szám alatt, Várfalva Község, Kolozs Megye*”

Az Országos Beruházási Társaság által támogatott pályázat a kivitelezési szakasz végéhez közeledik. Ez azt jelenti, hogy az iskola tanulói még ebben az évben használatba vehetik az új sportlétesítményt.

Több pályázatunk is átkerült a munkálatok közbeszerzési szakaszába. A közbeszerzési procedura lezárulása után, a nyertes gazdasági szereplők elkezdhetik a munkálatok kivitelezését.

- » *Szennyvízelvezetési hálózat létrehozása Várfalva és Kövend falvakban, amely az*

Anghel Saligny országos fejlesztési program által valósulhat meg.

- » „*Az energiahatékonyság és az intelligens energiagazdálkodás növelése az oktatási egységként működő középületekben- Kövendi általános iskola, Várfalva község*” a Környezetvédelmi Alapból támogatott pályázat.

- » „*Az energiahatékonyság és az intelligens energiagazdálkodás növelése az oktatási egységként működő középületekben -a Székelyhidas általános iskola, Várfalva község*” ugyancsak a Környezetvédelmi Alap támogatása által megvalósuló project.

- » Elkezdődött idén Kercsedben a földgázhálózat kiépítése. „*Földgázhálózat bővítése és a rácsatlakozás kivitelezése*” pályázat a CPL CONCORDIA által biztosított támogatási alapból valósulhat meg.

Az Országos Helyreállítási Alapból támogatott több pályázatunknak készül a Műszaki Tervezete, még az idén átlépnek a munkálatok közbeszerzési szakaszába.

- » „*Energiahatékonyság növelése a Várfalvi Általános Iskola épületének, Várfalva, 360 A szám, Várfalva község, Kolozs megye*”

- » „*Várfalván, a 360 Bis szám alatt található középület energiahatékonyságának növelése, Várfalva község, Kolozs megye*”

- » Hamarosan aláírják az Országos Helyreállítási Terv (PNRR) által nyert „*Iskolai bútorzat, számítástechnikai eszközök és tanfelszerelések beszerzése a Várfalvi Általános Iskola részére, Várfalva, Kolozs megye*” pályázat támogatási szerződését

- » „*Várfalva Község vízhálózatának korszerűsítése és vízhálózat kiépítése Várfalva község Kercsed falujában*” pályázat kivitelezési szakasza befejeződött, a munkálatok elvégzésével május végén aláírták az átadási jegyzőkönyvet. A hálózatot ebben az időszakban adják át az Aranyos Vízműveknek.

A tulajdonos kötelességei és az állattartó felelősségvállalása a birtokában lévő állat cselekedeteiért

A témaválasztás alapját több tényező befolyásolta, először is az élet tisztelétének szükségessége, attól függetlenül, hogy milyen formában létezik, valamint a Várfalvi Polgármesteri Hivatalhoz beérkező panaszok, ame-

lyek egy része a haszonállatokkal való rossz bánásmóddal kapcsolatos, másokban a kóbor, gazdátlan, vagy a község területén szabadon kószáló kutyák által okozott kellemetlenségeket, károkat sérelmezik a lakosok.

Az alábbiakban leírtak célja az, hogy tájékoztassuk úgy a házi kedvencek, a haszonállatok tulajdonosait, mint azokat a személyeket akik nem tartanak semmilyen állatot ugyan, de másvalaki tulajdonában lévő házi kedvenc, vagy haszonállat által okozott kárt szenvedett el, az állattartással együtt járó felelőségekről és jogokról, attól függetlenül hogy házi kedvencről vagy haszonállatról beszélünk.

Fotó: Zágoni Attila

Az Európai Unióban a haszonállatokat érző lényként határozzák meg, az őket megillető öt alapjog angolul "Five freedom" néven ismert, az „öt állati szabadságot” határozza meg, amit az állatoknak biztosítani kell. Az állatoknak olyan élethez van joguk, amely: mentes az éhségtől és szomjúságtól, mentes a diszkomforttól, mentes a fájdalomtól, betegségektől és sebesülésektől, mentes a félelemtől, szorongástól, nélkülözéstől, biztosítja a fajának megfelelő viselkedés kifejezését lehetővé tevő életkörülményeket.

A romániai jogrendszerben ezeket a jogokat az Állatvédelemről szóló 205/2004-es törvényben találjuk meg. A romániai polgári jogban az állatok dolgok, amelyek fizikai, vagy jogi személyek birtokolhatnak. Ennek természetes következménye az, hogy egy állat tulajdonosaként szabadon rendelkezhetünk vele. Az állatok ekként való meghatározásának két vetülete van: egyrészt azt jelenti, hogy a törvénynek megfelelően eladhatjuk, felhasználhatjuk mezőgazdasági munkára, vagy akár feláldozhatjuk és lehetőség szerint fogyasztathatjuk, másrészt pedig azt is maga után vonja, hogy minket terhel

a felelősség minden olyan kárért, amelyet másoknak okozunk, függetlenül attól, hogy az saját cselekedetünk következménye, vagy azé a dolog/állaté amely a tulajdonunkban van. A Polgári Törvénykönyv 1375. bekezdése szabályozza azokat az eseteket, amelyekben tulajdonosi minőségünkben felelünk kell azokért a károkért, amelyeket a gondozásunkban lévő állat okozott.

A Polgári Törvénykönyvnek megfelelően az állat tulajdonosa, gondozója, bármilyen gondatlanságról legyen szó, felel mindazért a kárért amit az állat másnak okozott, még abban az esetben is, amikor az állat megszökik a felügyelet alól.

Ezeket a rendelkezéseket erősítik meg szükségszerűen a Polgári Törvénykönyv 1377. és a 1380. Cikkének rendelkezései, amelyben meg van határozva azon tulajdonban lévő tárgyak és állatok felügyeletének fogalma és jelentésartalma, amelyekért polgári jogi felelősség merül fel.

A kártérítési kötelezettség nem áll fenn abban az esetben, ha a keletkezett kár kizárólag kényszerhelyzet következménye, ha az a károsult vagy egy harmadik személy cselekedetének következménye.

A törvény értelmében az állat cselekményeiért az a személy felelős, akinek az állat törvényes felügyeletében van a kár keletkezésének időpontjában.

A kárt okozó állat törvényes felügyelőjének a tulajdonost tekintik mindaddig, amíg nem nyer bizonyosságot az ellenkezője. Meg kell jegyeznünk, hogy a törvényes felügyelet állapota lehet egy jogállapot vagy egy tényleges állapot. A joggyakorlat állása szerint felügyelő az a személy is, aki a háztartásába fogad egy olyan állatot, amelynek a tulajdonosa ismeretlen. (Polgári törvény kurzus- Kötelességek- Liviu Pop, Ionuț Florin Popa, Stelian Ioan Vidu – Universul Juridic kiadó, Bukarest 2015, 385 oldal).

A felelősség megállapításához a károsultnak bizonyítania kell a kár fennállását, valamint az állat cselekménye és a kár közötti okozati összefüggés fennállását.

Ezeket az elemeket kívül teljesülnie kell annak a feltételnek is, hogy a kárt okozó állat egy személy törvényes felügyelete alatt kell lennie.

A fentiekben elmondottak összegzéseként megállapíthatjuk, hogy a polgári törvény-

könyv szerint tulajdonosként felelősek vagyunk az általunk őrzött állatok cselekedeteiért/viselkedéséért, valamint, bárki kaphat kártérítést az állat tulajdonosától, aki állatok által okozott kárt szenvedett.

Fotó: <https://www.facebook.com/amiciidogrescueromania>

A cikk második fele a tulajdonosok és állattartók, az őrizetben lévő állatokkal szembeni kötelezettségeivel kapcsolatos. Az állatok védelméről szóló 205/2004-es Törvény szabályozza a gondozóval rendelkező, vagy a gondozó nélküli állatok jólétének biztosításához szükséges rendelkezéseket. E törvény értelmében állattartó lehet a tulajdonos valamint minden olyan természetes és jogi személy, akia az állatot gondozza, felügyeli. Ez a jogszabály az ország területén lévő összes állatnak védelmet nyújt általános értelemben, azonban a Romániában lévő kóborkutya populációval külön törvényt foglalkozik.

Az állattartók törvényes kötelessége biztosítani az állatok elhelyezésére, takarmányozására, gondozására, tenyésztésére, kiaknázására, védelmére és jólétére vonatkozó állategészségügyi és zoonógiára szabályok alkalmazását.

Az állattulajdonosok kötelessége, hogy az állatok élettani szükségleteinek, fajának, fajtájának, nemének, életkorának és tenyésztési

kategóriájának megfelelő elhelyezést, elegendő táplálékot és vizet, megfelelő mozgást, gondozást és figyelmet, valamint orvosi ellátást biztosítsanak számukra.

Fotó: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10167810792865492&set=a.10150856343725492>

Törvény tiltja az állattulajdonosoknak, hogy bántalmazzák az állatokat, vagy bármilyen formában kegyetlenül bánjanak velük (ütés vagy verés).

A törvény értelmében, állatokkal szembeni kegyetlenségnek minősül az állat életének jószándékú kioltása, ahogy a célbalövés gyakorlása házi-, vagy fogságban lévő állaton; állatviadatok vagy állatokkal történő viadatok szervezése; kutyák idomítására, kiképzésére, agresszivitásuk ellenőrzésére használni élő állatot; állatok alkalmazása reklámokban, filmek forgatásakor, kiállításokon és ehhez hasonló helyzetekben akkor tilos, ha ezzel az állatnak fizikai vagy lelki szenvedést, sérüléseket, megbetegedést okoznak; emberi függőségben élő (az életben maradáshoz szükséges az ember gondoskodása) állat magára hagyása és az állatok doppingolása sportversenyeken olyan anyagok beadásával, amelyek serkentik fizikai képességet. Az állatvédelemmel az Országos Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Hatóság foglalkozik, ezért minden olyan ügyet, ami az állatok jogait érinti ennek a hatóságnak kell a tudomására hozni.

Ez a hatóság, igazgatóságok formájában minden megyében jelen van. Kolozs megyében a megyei Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Igazgatóság (DSVSA Cluj - Direcția Sanitară-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Cluj) kompetenciájába tartoznak az Állatvédelemről szóló 205/2004-es törvény megsérté-

sének esetei, melyek bejelentését megtehetik az intézmény székhelyén a következő címen: Cluj-Napoca, Piața Mărăști, nr. 1, jud. Cluj.

Végezetül arra bátorítjuk Önöket, hogy a felügyeletükben élő állatokat részesítsék felelősségteljes gondozásban, és azokban az esetekben, amikor tanúi állatokkal szembeni erőszakos bánásmódnak, ne mulasszák el a hatóságok tudomására hozni azt. Ezekre az esetekre több lehetőség közül is választhatnak: igénybe vehetik az 112 gyorssegélyhívó számot, fordulhatnak írásos panasszal a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti kerületi bíróság mellett működő ügyészséghez, értesíthetik a megyei Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Igazgatóságot. Ezen felül úgy értékeljük, hogy szükségeszerű a község állatorvosának tájékoztatása az állatok ellen elkövetett erőszakos esetekről.

Azzal, hogy fellépünk és megszüntetjük az állatok bántalmazásának minden formáját egy jobb világ létrejöttét segítjük elő, egy olyanét, amelyben az élet, bármilyen formában is létezik, a neki kijáró tiszteletet kapja.

Bakk Annamária Liza, jogtanácsos

Minden tanév egy új kihívás

Nemrég, júniusban egy fáradtságos, kihívásokkal tele tanév végére tettünk pontot. Kipróbáltuk milyen a modulokra osztott tanévszerkezet, bosszankodtunk, a munkaviszony beszüntetésével próbáltuk felhívni a figyelmet arra, hogy a tanügyi rendszer elég vékony jégfelületre csúszott. Eközben kaptunk hideget és meleget, a közvélemény hol velünk volt, hol pedig ellenünk, és sokszor elhangzott az, hogy a pedagógusok csak pár órát dolgoznak naponta, meg számtalan vakációban van részük.

Megcáfolnám ezeket a kijelentéseket, ugyanis a Várfalvi Általános Iskolában még akkor is zajlottak vizsgára felkészítő órák, mikor mindenki más sztrájkolt. A végeredmény biztató volt számunkra, mivel a vizsgára iratkozott diákok 75% jól és nagyon jól vizsgázott. A kitarító munkának van, volt és lesz gyümölcse. Úgy érzem, hogy iskolánk azon iskolák közé tartozik, ahol van jövője az oktatásnak, az álmoknak, a tovább szárnyalásnak. A minőséget az eredmények mutatják és büszkén elmondhatjuk, jó hogy Aranyosszéken, Várfalván még van iskola.

Az elért eredmények a szülők támogatásának is köszönhetőek. A célunk közös, a diákok emberré formálását próbáljuk fejleszteni, mindegyik tarsolyát úgy tölteni, hogy helytálljon a nagybetűs életben.

A tanév során nem csak tanulással, illetve tanítással foglalkoztunk, hanem extra tevékenységeket is szerveztünk, kirándultunk is. Ugyanígy tervezzük a jövőben is, a legjobbat kihozni a diákokból, magunkból. Ehhez mindig szükség van egy partner kapcsolatra, amely a szülők, diákok és pedagógusok között alakul ki. A kommunikáció esélyt ad arra, hogy megbeszéljük a problémákat és javítsunk, még jobbak legyünk. Így hát bármilyen kérdésük van a kedves szülőknek, bátran feltehetik, nyitottan válaszolunk.

Szeptemberben pedig szeretettel várunk minden kedves diákot és szülőt, bátran nyissa meg a Várfalvi Iskola ajtaját.

Pálfy Melinda-Erika, igazgató

Az aranyosrákosi csuprostánc

Az 1950-es évek elején új tanítónő érkezett Aranyosrákosra. A magyardécsei származású pedagógus a későbbiekben mindenki számára csak *Lujzi tanító néniként* emlegetett sz. Csapó Lujza később Bíró Máténé volt. Hivatásszerűen végezte munkáját: a tanítói munka nem csak az iskola keretében, hanem délutáni és hétvégi foglalkozásokban is megmutatkozott.

-Bíró Máténé Lujza és Bíró Máté tanítók, közepén-

A tanító néni különféle foglalkozásokkal nevelte a helyi ifjúságot: színdarabok betanulása, kézimunka és néptánc. A betanult előadásokkal nemcsak a helyi lakosságot szórakoztatták, hanem a környék falvaiban és sokszor távolabbi településeken is *turnéztak*. A színpadi bemutatásra került műfajok közül a lányok ún. **csuprostánca** volt a legkülönlegesebb. Hamar híre ment, és így a környék községeiben, sőt Tordán, Kolozsváron, Tordaszentlászlón, Torockón is felléptek.

De mi is a csuprostánc? Kérdezhetjük önmagunktól manapság (vagy éppenséggel öregeinktől)...

A színpadi előadás témája: **a leánybúcsú**. Esküvőre készül a lány, eljönnek barátosnéi és örömeikben megisznak egy-egy csupor bort, s jókedvükben táncra perdülnek. Viszont nincsen hová tegyék tánc közben a csuprukat, mivelhogy az asztal teli van nászajándékokkal. Sebaj, a lányok megoldják: a fejük búbjára helyezik a csuprot és így perdülnek táncra. A mindig sok súlyos terheket cipelő nők hozzá vannak szokva a nehéz életvitelhez, így a közönség ámulatára akrobataként ropják a **táncot** úgy, hogy a csupor a fejük tetején meg sem moccan. A Művelődés havilap 1954/VII/7 száma 36. oldalán

megjelent írás szerint: „régén járnak az Aranyos völgyében a csuprost. Bíró Lujza tanítónő, a táncsoport felelőse igen ügyesen új figurákkal gazdagította a táncot. Az egész táncsoport kitűnő, dicséretet érdemel. Hasonló sikert értek el „A kollektív gazdaság kapuja előtt” című táncukkal is...”

Láthatjuk tehát, hogy a betanult „műveket” versenyszerűen is hiszen a két előadás a *Tordarajoni kultúrversenyen* került színpadra 1954-ben.

A lányok a csuprostánc tanulására otthon is szántak időt. Az oral history (megélt-, beszélt történelem) módszerével még mai nap is köztünk élő személyektől tudtam meg több érdekes dolgot. SE elmesélte hogy azokból a csuprokból még mindig őriz egyet a konyhabútor tetején, viszont egy otthoni gyakorlási alkalommal tönkrement: „A csuprat mindenki otthonról vitte. Én el is törtem egyet. Leesett a fejemről, rögtön eltört. Azt otthon törtem el. Ott fenn, a legelső (mutat a kredencre) egy olyant törtem el...”

A következő év, 1955 januárjában a következőképpen értekeznek a Művelődésben: „Az aranyosrákosi agitációs kult „zengő krónikája! Az aranyosrákosi „Petőfi Sándor” (kollektív gazdaság kultúrcsoportjainak) példamutató tevékenységével már több ízben foglalkoztunk. Legutóbb tánc-csoportjuk aratott nagy sikert a III. Országos Kultúrverseny folyamán bemutatott díjnyertes „csuprostánc”-al. Azóta a kollektív gazdaság lelkes műkedvelői megszervezték agitációs kultúrbrigádjukat is, amely színjátszó csoportjukkal együtt szintén részt vesz a színjátszó együttesek és agitációs kultúrbrigádok most kezdődő versenyén. A negyven százalékos előleg osztáskor a kultúrműsor javarészét a kollektíva agitációs

kultúrbrigádja szolgáltatta. A táncsoport szintén kitett magáért: bemutatta új témás táncát, amely „szüret a kollektívában” nevet kapta. Lelkesítő szavak, szép énekszámok hangzottak el, de a legnagyobb sikert mégis az agitációs kultúrbrigád „zengő krónikája” aratta, amelyet a brigád négy leány-tagja adott elő művészi rátermettséggel. A krónika a kollektíva elmúlt esztendejének eseményeit szedte rímbe-dalba. Megdicsérte az élenjáró, a többinek példát mutató kollektivistákat, bírálta a kullogókat. Egyik dal követte a másikat.

Fodor István, Báló Domi,

*Róluk kell most már szólni,
Mert ők vezetik a munkát,
Mezeiek nagy brigádját.
Jól vezetik ők a brigád munkáját,
Sorban vetik a búzát,
Négyzetesen fészkeik a pityókát,
Túlhaladták a normát...”*

A táncra visszatérve meg kell említeni, hogy a leánytánc, a csuprostánc alatt énekeltek a lányok, és a helyi cigányzenészek is kísérték előadásukat. A régi rákosi táncszokásokról így mesél AR: „Nyáritánc volt vasárnap délután. Gyermekek, felnőttek vasárnap délután háromtól. A fiatalok megfogadták a zenészeket, s aztán mentek nyáritáncba a kulturházba. Volt miko’ P. Jóska édesapja muzsikált csak harmonikáival. Mi persze liánkáik táncoltunk, boidogan a kulturházba’. A felnőttek ültettek volna le, mer’ táncoltak volna ők is többet, jobban, de mi álltunk az uttjukba... (nevet).” GE visszaemlékezéséből azt is megtudtam hogy a csuprostánc végén a lányok a csuprokat kiöntötték a színpadon, minek következtében a közönség meghökkent, de azért is megilletődött mert a csuprokban nem bor volt, hanem víz.

Pethő Hunor